

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.271 van 30 januari 2014
in de zaak A. 203.493/VII-38.393.**

In zake : 1. Marc VAN ROMPAEY
 2. de BVBA VOCUM CONSULTING
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Peter De Smedt, Stijn Vandamme en Laurie Braet
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Kasteellaan 141
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Abbeloos
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Noordlaan 82-84
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen de partij :
 Roel DEBOEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Koen Van Wynsberge
 kantoor houdend te 9080 Lochristi
 Denen 157
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 31 januari 2012, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur
en Cultuur van 21 november 2011 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing
van de deputatie van de provincie Antwerpen van 26 mei 2011, houdende
weigering aan Roel Deboel van de milieuvergunning voor de exploitatie van een

varkensbedrijf, gelegen aan de Belgenlaan te Balen, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 219.293 van 10 mei 2012 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit verworpen.

De verzoekende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 28 juni 2012. De tussenkommende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend. De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 september 2013.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stijn Vandamme, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Dirk Abbeloos, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomende partij wenst een nieuw varkensbedrijf te exploiteren aan de Belgenlaan te Balen. De plaats van vestiging is gelegen op percelen die volgens de bepalingen van het geldende gewestplan Herentals-Mol bestemd zijn tot agrarisch gebied.

Bij besluit van 27 oktober 2010 heeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Balen een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van het bedrijf, bestaande uit een zeugenstal, een biggenstal, een externe mestopslag, een weegbrug en verhardingen.

3.2. Op 5 januari 2011 dient de tussenkomende partij de overeenstemmende milieuvergunningsaanvraag in, met als voorwerp het houden van 645 zeugen, 845 andere varkens en 2 beren, de opslag van 6.700 m³ mest en een grondwaterwinning op een diepte van 170 meter met een debiet van 20 m³/dag en 5.620 m³/jaar.

3.3. Bij besluit van 26 mei 2011 weigert de deputatie van de provincie Antwerpen de gevraagde vergunning op grond van de volgende motieven :

"Overwegende dat gesteld kan worden dat de exploitatie van de inrichting, die het voorwerp van de voormelde milieuvergunningsaanvraag uitmaakt, verenigbaar is met voormelde ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat de nieuwe inrichting wordt ingepland in een open agrarische omgeving; dat dit project een onaanvaardbare aantasting vormt van het open landschap; dat aan de achterzijde van het perceel zich het kanaal van Beverlo bevindt; dat voorliggend project de natuurbeleving van recreatieve gebruikers van het jaagpad langs het kanaal Beverlo aantast; dat derhalve het gunstig advies van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar niet wordt gevolgd; dat de exploitatie van de inrichting niet inpasbaar is in het gebied".

3.4. Tegen deze weigeringsbeslissing stelt de tussenkomende partij bestuurlijk beroep in bij de bevoegde Vlaamse minister.

3.5. In het kader van de beroepsprocedure worden een aantal adviezen verleend :

- a) de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid adviseert op 11 augustus 2011 gunstig over de aanvraag;
- b) het advies van de afdeling Operationeel Waterbeheer van 12 augustus 2011 is eveneens gunstig;
- c) de afdeling Milieuvergunningen brengt op 7 september 2011 een voorwaardelijk gunstig advies uit;
- d) op 13 september 2011 stelt de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie voor om het beroep gegrond te verklaren en de gevraagde milieuvergunning te verlenen.

3.6. Op 21 november 2011 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het beroep gegrond en verleent zij de gevraagde vergunning voor een termijn van twintig jaar.

Dit is het thans bestreden besluit, dat gemotiveerd is als volgt :

"(...)

Overwegende dat het beroep van de exploitant betrekking heeft op het weigeren van een milieuvergunning voor een nieuw varkensbedrijf; dat de vergunning meer bepaald werd geweigerd voor stallen met 645 zeugen, 845 andere varkens en 2 beren, opslag van 6.700 m³ mest, een grondwaterwinning met een debiet van 20 m³/dag en 5.620 m³/jaar en een warmtewisselaar met een waterinhoud van de secundaire ruimte van 5.000 l;

Overwegende dat in een straal van circa 100 m rondom de perceelgrens 1 woning gelegen is; dat op circa 900 m een woongebied met landelijk karakter, op circa 950 m een woonuitbreidingsgebied en op circa 1.000 m een woongebied liggen; dat op meer dan 1.000 m 2 habitatrichtlijngebieden en 1 vogelrichtlijngebied liggen; dat het perceel aan de oostzijde grenst aan het jaagpad langs het Kanaal van Beverlo;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 4 bezwaren werden ingediend waaronder 1 petitielijst met 417 handtekeningen; dat de bezwaren voornamelijk betrekking hadden op geurhinder, aantasting landschap, uitbreiding vrachtverkeer, stofhinder, stofuitstoot, gebrek aan passende beoordeling, emissies van ammoniak, aantasting natuurbeleving, vermindering woongenot en watervervuiling;

Overwegende dat de varkens in 3 stallen zullen worden gehouden; dat de stallen voorzien worden van vloeren met een roosteroppervlakte van meer dan 50 %, een mestkelder zonder geurafsnijder en een biologische luchtwasser; dat er bijgevolg 150 waarderingpunten aan de inrichting worden toegekend; dat er voldaan wordt aan de voorwaarde om een afstand van 300 m ten opzichte van een hindergevoelig gebied te respecteren;

Overwegende dat biologische luchtwassystemen in staat zijn om de emissies van ammoniak met 70 %, de geur met 40 % en fijn stof met 60 % te reduceren; dat het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen bepaalde eisen stelt aan de uitvoering en het gebruik van het biologisch luchtwassysteem; dat dit onder meer inhoudt dat een urenteller voor het registreren van de draaiuren van de circulatiepomp moet geïnstalleerd worden; dat een watermeter de hoeveelheid spuiwater registreert; dat elk half jaar een monstername van het spuiwater moet genomen worden; dat het luchtwassysteem jaarlijks moet gereinigd worden; dat in een logboek metingen, onderhoud, analyseresultaten van het waswater en storingen bijgehouden worden; dat er een onderhoudscontract en een adviescontract moet afgesloten worden met de leverancier; dat het logboek en een beoordeling van het jaarlijks technisch onderhoud ter inzage moeten liggen voor de toezichthoudende overheid;

Overwegende dat het noodzakelijk is dat ten laatste 9 maanden nadat het biologisch luchtwassysteem is geïnstalleerd een rendementsmeting wordt uitgevoerd; dat de resultaten van deze rendementsmeting ter kennisgeving moeten worden overgemaakt aan de afdelingen Milieuvergunningen en Milieu-inspectie; dat dit als bijzondere voorwaarde wordt opgelegd;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 5.9.2.1.bis, §2, van titel II van het

VLAREM na afwerking van de bouw van een ammoniakemissiearme stal een attest moet worden verleend dat aantoonst dat de bouwwerken werden uitgevoerd conform de ammoniakemissiearme staltechnieken; dat dit attest moet zijn verleend voor er varkens in de stal worden gehouden; dat dit attest ter inzage moet liggen voor de toezichthoudende overheid;

Overwegende dat op circa 100 m rondom de perceelgrens 1 woning ligt en dat slechts een beperkt aantal andere woningen in de verdere omgeving van het bedrijf liggen; dat de kadavers van dieren worden bewaard in een gekoelde en gesloten kadaveropslag; dat de stallen worden voorzien van biologische luchtwassystemen die de geur met 40 % reduceren; dat de exploitant op 9 september 2011 een geurstudie aanleverde, uitgevoerd door een erkend deskundige lucht; dat uit de studie blijkt dat ten gevolge van de nieuwe inrichting slechts bij 2 vreemde woningen de geurconcentratie meer zal bedragen dan $3 \text{ OU}_E/\text{m}^3$; dat er meer bepaald een geurconcentratie van $8,8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ zal heersen bij de woning horende bij een melkveebedrijf aan de overzijde van de straat en er een geurconcentratie van $4,4 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ zal heersen bij een verder gelegen woning; dat beide woningen in agrarisch gebied gelegen zijn; dat het risico op geurhinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat de mestkelders een opslagcapaciteit van 4.200 m^3 mengmest hebben; dat de silo 2.500 m^3 mengmest kan bevatten; dat er voldoende opslagcapaciteit is om de mest langer dan 9 maanden op te slaan;

Overwegende dat voor de aanvoer van voeders circa 2 transporten per week noodzakelijk zijn; dat voor de afvoer van biggen, krenten en mest respectievelijk circa 1, 2 en 3 transporten per week voorzien worden; dat het leveren van voeders, vullen van voedersilo's, afvoeren van mest en het laden en lossen van dieren incidentele geluiden zijn die eigen zijn aan een landbouwbedrijf; dat de daken van de stallen voorzien worden van ventilatoren; dat het risico op geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat ten oosten van de geplande exploitatie een habitatrictlijngebied ligt (Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor); dat ten westen van de geplande exploitatie een habitatrictlijngebied ligt (Vallei- en brongebied van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden); dat ten westen een vogelrichtlijngebied ligt (Militair domein en de vallei van de Zwarte Beek); dat er geen passende beoordeling werd uitgevoerd aangezien de habitatrictlijngebieden en het vogelrichtlijngebied op meer dan 1.000 m van de inrichting liggen; dat het Agentschap Natuur en Bos op 9 maart 2011 de milieuvergunningsaanvraag gunstig adviseerde;

Overwegende dat de exploitant een 5 m breed groenscherm voorziet aan de achterzijde en de zijkanten van het bedrijf; dat dit groenscherm het bedrijf zodanig afschermt dat het niet zichtbaar zal zijn vanop de jaagpaden langs het kanaal van Beverlo;

Overwegende dat de exploitant een grondwaterwinning met een debiet van 5.620 m^3 per jaar aanvraagt; dat het grondwater zal worden gebruikt als drinkwater voor de dieren; dat het aangevraagde debiet aanvaardbaar is voor het aantal dieren;

Overwegende dat bij de stallen een hemelwateropvang van 620 m^3 (180 m^3 bij de zeugenstal, 170 m^3 bij de kraamstal, 90 m^3 bij de biggenstal en 180 m^3

tussen de zeugen- en kraamstal) wordt voorzien; dat het hemelwater zal worden gebruikt voor de biologische luchtwasser en de reiniging van de stallen; dat het aangewezen is om de bouw van de hemelwateropvang als bijzondere voorwaarde op te leggen;

Overwegende dat volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, de inrichting is gelegen in het Netebekken; dat de inrichting niet in een risicozone voor overstroming is gelegen; dat gelet op de aard van de aangevraagde activiteiten en mits naleving van de opgelegde voorwaarden er geen schadelijke effecten verwacht worden op het watersysteem; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Overwegende dat de inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening;
(...)"

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Excepties met betrekking tot het in rechte treden en het belang van de tweede verzoekende partij

Standpunt van de partijen

4. De tussenkomende partij zet uiteen dat de tweede verzoekende partij haar belang bij het vernietigingsberoep steunt op het feit dat zij horeca-activiteiten (uitbaten van een tuinterras) zou ontplooien in de onmiddellijke omgeving van de geplande inrichting. De tussenkomende partij wijst er in dit verband op dat in het verzoekschrift de tweede verzoekende partij wordt aangeduid als de BVBA Vocum Consulting, met ondernemingsnummer 0811.264.547 en maatschappelijke zetel aan de Rijnkaai 20, bus 4, te 2000 Antwerpen, terwijl na raadpleging van de Kruispuntbank van Ondernemingen (hierna : KBO) blijkt dat er twee vennootschappen gekend zijn op het voormelde adres, met name de BVBA Vocum Consulting met ondernemingsnummer 0466.307.605 en de BVBA Vocum met ondernemingsnummer 0811.264.547.

In een eerste exceptie werpt de tussenkomende partij op dat geen van beide genoemde vennootschappen op het ogenblik van het instellen van het

vernietigingsberoep geregistreerd was bij de KBO voor horeca-activiteiten, hetgeen, met toepassing van artikel 14, laatste lid, van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen, tot de onontvankelijkheid van het beroep in hoofde van de tweede verzoekende partij moet leiden. Overeenkomstig voormelde bepaling is een vordering immers onontvankelijk indien deze gebaseerd is op een activiteit waarvoor de onderneming op datum van inleiding van de vordering niet is ingeschreven bij de KBO of die niet valt onder het maatschappelijk doel waarvoor de onderneming op deze datum is ingeschreven bij de KBO. Te dezen zouden beide voornoemde vennootschappen bij de KBO enkel zijn ingeschreven voor zakelijke, dienstverlenende en adviserende activiteiten.

In een tweede exceptie werpt de tussenkomende partij op dat het beroep tevens onontvankelijk is omdat in het verzoekschrift de tweede verzoekende partij wordt aangeduid als de BVBA Vocum Consulting met vermelding van het ondernemingsnummer van de BVBA Vocum, zodat volstrekt onduidelijk is namens welke van beide vennootschappen het beroep is ingesteld, hetgeen in strijd is met artikel 2, § 1, 2°, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna : algemeen procedurereglement). De tussenkomende partij merkt hierbij op dat slechts één van beide vennootschappen eigenaar, vergunninghouder en exploitant is van het onroerend goed gelegen in de nabijheid van de geplande inrichting.

5. De verzoekende partijen repliceren, wat de tweede exceptie betreft, dat het vermelden op de eerste pagina van het verzoekschrift van het verkeerde ondernemingsnummer een materiële vergissing is en dat uit de bijgevoegde stukken en het vervolg van het verzoekschrift duidelijk blijkt dat wel degelijk de BVBA Vocum Consulting met ondernemingsnummer 0466.307.605 de tweede verzoekende partij is, nu de statuten van die vennootschap zijn bijgevoegd, alsook de aankoopakte van het onroerend goed in kwestie gelegen nabij de

geplande inrichting. Bovendien merken zij op dat het niet of verkeerdelijk vermelden van het ondernemingsnummer in het verzoekschrift niet leidt tot de onontvankelijkheid van het beroep wanneer het bewijs wordt geleverd dat de verzoekende partij wel degelijk over een ondernemingsnummer beschikt en op datum van het inleiden van de vordering was ingeschreven bij de KBO, zoals te dezen het geval.

Met betrekking tot de eerste exceptie laten de verzoekende partijen gelden dat uit de statuten van de BVBA Vocum Consulting duidelijk blijkt dat horeca-activiteiten kunnen worden ontplooid en dat de vergunning voor de uitbating van het terras reeds werd verkregen. Daarnaast zou het verzoekschrift er geen misverstand over laten bestaan dat de tweede verzoekende partij in de nabije toekomst een bed & breakfast wenst uit te baten, waarvoor nog geen definitieve vergunning is verkregen en dus evenmin een inschrijving bij de KBO, hetgeen evenwel niet zou beletten dat zij, als aanvrager van een dergelijke vergunning, een actueel belang heeft bij de nietigverklaring van de bestreden beslissing.

6. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekende partijen dat de rechten van de tussenkomende partij niet werden geschonden, daar zij haar verweer heeft gevoerd ten aanzien van beide vennootschappen en de materiële vergissing omtrent het ondernemingsnummer onmiddellijk is rechtgezet bij aangetekend schrijven van 29 maart 2012. Ook merken zij op dat het verweer van de verwerende partij volledig is gericht tegen de BVBA Vocum Consulting, eigenaar van het perceel.

Voorts stellen zij dat de exploitatie van het terras en de toekomstige uitbating van de bed & breakfast wel degelijk zijn voorzien in het maatschappelijk doel van de tweede verzoekende partij en dat deze haar belang bij het vernietigingsberoep ontleent aan het feit dat zij reeds ten tijde van het indienen van het verzoekschrift het terras exploiteerde en daartoe over een geldige vergunning beschikte, alsook sedert 2008 stappen onderneemt om de nodige vergunningen te verkrijgen voor de uitbating van een bed & breakfast, hetgeen

heeft geleid tot het verkrijgen op 4 oktober 2012 van de vereiste stedenbouwkundige vergunning. Zij wijzen er ten slotte op dat van de tweede verzoekende partij niet kan worden verwacht dat zij ten tijde van het indienen van het verzoekschrift reeds over de NACEBEL-codes voor verblijfstoerisme zou hebben beschikt, aangezien zij op dat ogenblik nog geen dergelijke activiteiten uitoefende.

Beoordeling

7. Overeenkomstig artikel 2, § 1, van het algemeen procedurereglement dient het verzoekschrift "de naam, hoedanigheid, woonplaats of zetel van de verzoekende partij" te bevatten. Indien de verzoekende partij een rechtspersoon is, voegt zij bij het verzoekschrift onder meer "het bewijs dat het daartoe bevoegde orgaan beslist heeft in rechte te treden" (artikel 3, 4°, van het algemeen procedurereglement).

Het verzoekschrift tot nietigverklaring vermeldt als tweede verzoekende partij de "bvba VOCUM CONSULTING" met als ondernemingsnummer 0811.264.547. Zoals de tweede verzoekende partij zelf bevestigt in haar memorie van wederantwoord behoort het vermelde ondernemingsnummer toe aan de afzonderlijke vennootschap BVBA Vocum die zich toelegt op consultancy en adviesverlening op allerlei terreinen, maar niet op enige horeca-activiteit. Hoewel zij de opgave van een verkeerd ondernemingsnummer toeschrijft aan een materiële vergissing die middels een schrijven van 28 maart 2012 - i.e. na het verstrijken van de termijn van zestig dagen om beroep in te stellen - werd rechtgezet, is de tweede verzoekende partij op basis van de in het verzoekschrift vermelde foutieve gegevens niet voldoende identificeerbaar. Bovendien moet in het kader van het, desnoods ambtshalve, door de Raad van State te voeren onderzoek worden vastgesteld dat de tweede verzoekende partij door de vermelding van een onjuist ondernemingsnummer niet op rechtsgeldige wijze in rechte is getreden.

Het beroep is derhalve niet ontvankelijk in hoofde van de tweede verzoekende partij.

B. Exceptie nopens het belang van beide verzoekende partijen

8. De tussenkomende partij stelt dat geen van beide verzoekende partijen doet blijken van het vereiste belang bij het vernietigingsberoep. Volgens het verzoekschrift zou het belang van eerste verzoeker erin bestaan dat hij zaakvoerder is van de tweede verzoekende partij en mede-eigenaar van een woning gelegen in de onmiddellijke omgeving van de geplande inrichting. De tweede verzoekende partij zou naast mede-eigenaar van dezelfde woning ook sinds 2007 uitbater zijn van een terras ter plaatse en bovendien over een stedenbouwkundige vergunning beschikken voor de verbouwing van een manege naar een bed & breakfast.

Volgens de tussenkomende partij zouden de verzoekende partijen zich niet kunnen beroepen op een verstoring van hun leefklimaat door de vergunde inrichting, aangezien eerste verzoeker niet in bedoelde woning woont, hij zelfs niet aangeeft daar op regelmatige basis te verblijven, en de tweede verzoekende partij een rechtspersoon is die onmogelijk milieuhinder kan ondervinden. Daarenboven zou niet blijken dat daadwerkelijk ter plaatse een bed & breakfast wordt geëxploiteerd en dat de horeca-activiteiten onderhevig zullen zijn aan een omzetsdaling ten gevolge van de exploitatie van het bestreden varkensbedrijf. Voorts stelt de tussenkomende partij dat geen van beide verzoekende partijen een persoonlijk en rechtstreeks belang kan doen gelden bij de eventuele aantasting van de lokale recreatieve en natuurwaarden van het kanaal Beverlo en van het naastgelegen jaagpad, dat dergelijke aantasting allerminst wordt aangetoond en dat er op dit punt sprake is van een "actio popularis". Daarenboven merkt de tussenkomende partij op dat de afstand tussen de vergunde inrichting en de woning in eigendom van de verzoekende partijen 350 meter bedraagt, en geen 200 meter zoals gesteld in het verzoekschrift. Zij meent dat van enige visuele hinder geen sprake kan zijn, aangezien de woning door de

aanwezigheid van een dijk lager is gelegen dan de geplande inrichting en twee dichte bomenrijen langsheen het kanaal het zicht op de inrichting volledig ontnemen. Voorts betoogt zij dat blijkens het advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie aan de bedoelde woning geen geurhinder zal optreden, dat gelet op de grote afstand tussen de woning en de geplande inrichting en op de aanwezige dichte bomenrij langsheen het kanaal evenmin stofhinder valt te vrezen, dat niet aannemelijk wordt gemaakt dat sprake zal zijn van geluidshinder en dat evenmin mobiliteitshinder wordt verwacht, nu de woning aan de overzijde van het kanaal is gelegen en het transport van en naar de inrichting via de Belgenlaan en de N18 zal gebeuren. Volgens de tussenkommende partij maken de verzoekende partijen dan ook niet aannemelijk dat zij enige hinder zullen ondervinden van de inrichting, dat hun persoonlijke woonomgeving of leefkwaliteit concreet zal worden geschaad of dat hun eigendom een waardevermindering zal ondergaan.

Beoordeling

9. Aangezien het beroep onontvankelijk werd bevonden in hoofde van de tweede verzoekende partij, dient de exceptie enkel nog te worden beoordeeld in zoverre ze gericht is tegen eerste verzoeker.

10. Het wordt niet betwist dat eerste verzoeker deels eigenaar is van een woning in de onmiddellijke omgeving van de vergunde inrichting. Aan dit feit alleen ontleent eerste verzoeker een voldoende belang. Zijn belang gaat niet verloren doordat hij niet permanent in het betrokken onroerend goed zou verblijven. Gelet op de relatief beperkte afstand tussen de vergunde inrichting en de betrokken woning, kan niet met absolute zekerheid worden aangenomen dat eerste verzoeker geen nadeel vanwege de exploitatie zal ondervinden.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

11. In een eerste middel voert eerste verzoeker de schending aan van de materiële motiveringsplicht, van het zorgvuldigheidsbeginsel, van het redelijkheidsbeginsel, van artikel 2, lid 1, artikel 4, lid 2, 3 en 4, de artikelen 5 tot en met 10 en bijlage II, rubriek 1, e), van richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 van de Raad betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, zoals gewijzigd door richtlijn 97/11/EG (hierna : MER-richtlijn 85/337/EEG), van het beginsel van de gemeenschapstrouw en het beginsel van de loyale samenwerking vervat in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet). Met toepassing van artikel 159 van de Grondwet wordt "voor zover als nodig" de onwettigheid ingeroepen van artikel 2, § 2, en van bijlage II, rubriek 1, e), van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna : besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004).

Eerste verzoeker zet uiteen dat met het bestreden besluit de exploitatie van een varkensbedrijf met bijna 2.000 dieren wordt vergund, hetgeen een intensief veeteeltbedrijf is in de zin van rubriek 1, e), van bijlage II van MER-richtlijn 85/337/EEG en dat op grond van de bepalingen van voormelde richtlijn op concrete wijze moest worden gescreend of sprake kan zijn van aanzienlijke milieueffecten en of de opmaak van een project-milieueffectenrapport (hierna : project-MER) vereist is. Hij merkt op dat zowel het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna : Hof van Justitie) als de Raad van State reeds hebben aanvaard dat de bedoelde screeningsplicht gesteld in artikel 4 van MER-richtlijn 85/337/EEG een voldoende duidelijke en zelfs ambtshalve door de nationale rechter op te werpen toetsingsnorm vormt ter beoordeling van de wettigheid van

een vergunningsbesluit. Eerste verzoeker stelt evenwel vast dat het bestreden besluit geen enkele passage bevat waaruit blijkt dat aan de hand van de criteria uit bijlage II van MER-richtlijn 85/337/EEG is nagegaan of de geplande inrichting aanleiding kan geven tot aanzienlijke milieueffecten en of voor de betrokken vergunningsaanvraag een project-MER diende te worden opgemaakt. Het verzuimen aan de screeningsplicht zoals opgelegd door artikel 4 van MER-richtlijn 85/337/EEG, kan volgens eerste verzoeker niet worden gerechtvaardigd door zich te beroepen op rubriek 1, e), van bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004. Die rubriek, op grond waarvan wordt aangenomen dat enkel aanzienlijke milieueffecten kunnen uitgaan van "gemengde varkenshouderijen met varkens van meer dan 20 kg waarvan de verhouding van het aantal plaatsen voor zeugen t.o.v. de drempel van 900 + het aantal plaatsen voor varkens andere dan zeugen t.o.v. de drempel van 3.000 groter dan 1 (is)" of van stallen met meer dan 2.000 varkens die niet gelegen zijn in "agrarisch gebied in de ruime zin", voert volgens eerste verzoeker immers een absolute drempelwaarde in en wel op een zodanige wijze dat de facto een gehele categorie van intensieve veeteeltprojecten uit bijlage II van MER-richtlijn 85/337/EEG buiten de voormelde screeningsplicht vallen, hetgeen niet toelaatbaar is volgens het Hof van Justitie. In dit verband wijst eerste verzoeker op de veroordeling van België door het Hof van Justitie op 24 maart 2011, wegens het hanteren van absolute drempelwaarden in bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004, waardoor ten onrechte projecten uit bijlage II van richtlijn 85/337/EEG werden uitgesloten van een concrete beoordeling op hun aanzienlijke milieueffecten aan de hand van de criteria uit bijlage III van die richtlijn. Het Hof van Justitie oordeelde dat door het hanteren van de kwestieuze drempelwaarden inzake infrastructuurprojecten de Vlaamse overheid bij de invulling van de screeningsplicht binnen de MER-regelgeving enkel het criterium van de omvang van het project als uitgangspunt heeft genomen, terwijl volgens het Hof van Justitie ook een project van een beperkte omvang een aanzienlijk milieueffect kan hebben. Het Hof van Justitie besloot dat door het hanteren van dergelijke drempelwaarden de beoordelingsmarge die voortvloeit uit MER-richtlijn 85/337/EEG wordt overschreden. Eerste verzoeker wijst erop dat naar aanleiding van die veroordeling

de Vlaamse overheid de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011 - Milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie t. België) (hierna : omzendbrief LNE 2011/1) heeft uitgevaardigd waarin wordt bevestigd dat de vergunningverlenende overheden bij de behandeling van aanvragen, zoals bedoeld in bijlage II van MER-richtlijn 85/337/EEG, steeds abstractie dienen te maken van de drempels en de algemene criteria die worden vermeld in bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004. Voorts meent eerste verzoeker dat te dezen niet a priori kan worden uitgesloten dat aanzienlijke milieueffecten zich zullen manifesteren. In dat verband merkt hij op dat een intensieve varkenshouderij met 1.492 dieren de nodige hinder veroorzaakt, dat het uitvoeren van een geurstudie noodzakelijk werd geacht, dat bijkomend onderzoek vereist is omtrent de naleving van de (lage) geluidsnormen in agrarisch gebied, dat de aantasting van de natuurbeleving van de recreatieve gebruikers van het jaagpad één van de decisieve weigeringsmotieven vormde in eerste aanleg en dat het gunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos geen betrekking heeft op de natuurwaarden langs het kanaal of het jaagpad, doch enkel op "de Natura 2000-gebieden op 1.000 meter afstand". Eerste verzoeker betwist ten slotte dat de screening op aanzienlijke milieueffecten inherent zou zijn aan de milieuvergunningsprocedure. Hij wijst ter zake op het arrest van het Hof van Justitie C-435/09 van 24 maart 2011, waarin het Hof van Justitie heeft geoordeeld "dat België met het bestaan van alternatieve procedures (zoals de milieuvergunningsprocedure) de milieueffectenbeoordeling niet waarborgt omdat deze niet voldoen aan de eisen van de artikelen 3 en 5 tot en met 10 van de Richtlijn 85/337/EEG en de in bijlage III bij deze richtlijn genoemde selectiecriteria niet in aanmerking nemen om uit te maken of een project al dan niet aan een milieueffectbeoordeling moet worden onderworpen".

12. In haar memorie van antwoord stelt de verwerende partij vooreerst dat eerste verzoeker erkent dat de betrokken milieuvergunningsaanvraag, in toepassing van rubriek 1, e), van bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004, niet onderworpen was aan

een project-MER en dat hiervoor geen ontheffing moest worden gevraagd. Daarnaast stelt zij dat MER-richtlijn 85/337/EEG geen rechtstreekse werking heeft in de Belgische rechtsorde, hetgeen werd bevestigd door de Raad van State in het arrest nr. 196.540 van 1 oktober 2009. In zijn arrest nr. 195.995 van 14 september 2009 zou de Raad van State bovendien hebben geoordeeld dat het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 een correcte implementatie vormt van MER-richtlijn 85/337/EEG. Voorts meent de verwerende partij dat het arrest van het Hof van Justitie C-435/09 van 24 maart 2011 niet van toepassing is op de voorliggende zaak. Met name zou het Hof van Justitie in dat arrest niet hebben geoordeeld dat het gebruik van drempelwaarden niet is toegelaten, doch enkel dat de omvang van het project niet het enige criterium mag zijn. De verwerende partij benadrukt in dit verband dat rubriek 1, e), van bijlage II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 niet behoort tot de categorieën van projecten die expliciet door het Hof van Justitie worden geïndiceerd in zijn overweging 58 van het arrest, vermits voormelde rubriek niet enkel verwijst naar de omvang van het project, doch ook naar de ligging ervan "in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'". Tevens haalt de verwerende partij artikel 4, lid 2, van MER-richtlijn 85/337/EEG aan, luidens welke bepaling "de Lid-Staten (...) bepaalde projecttypes (...) (kunnen) specificeren of criteria en/of drempelwaarden vaststellen (...) om te bepalen welke projecten van de in bijlage II genoemde categorieën moeten worden onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10". Wat ten slotte de vermeende schending van de motiveringsplicht betreft, stelt de verwerende partij dat niet is vereist dat in het bestreden besluit wordt verwezen naar regelgeving die niet van toepassing is, te meer gedurende de vergunningsprocedure geen stellingname daaromtrent werd ontwikkeld.

13. De tussenkomen partij betoogt dat een niet tijdig of niet correct omgezette richtlijn, zoals MER-richtlijn 85/337/EEG, geen horizontale rechtstreekse werking heeft, waardoor de bepalingen van die richtlijn niet kunnen worden ingeroepen tegen particulieren. Aldus zou noch de vergunningverlenende overheid, noch eerste verzoeker de vermeende niet-uitvoering van de

"MER-screening" tegen de tussenkomende partij kunnen inroepen met het oog op de nietigverklaring van het bestreden besluit.

De tussenkomende partij stelt voorts :

"Het gebrek aan horizontale rechtstreekse werking heeft alleszins tot gevolg dat verzoekende partijen geen belang hebben bij het opwerpen van voormeld middel. Zelfs indien uw Raad de thans bestreden vergunning zou schorsen en vernietigen, dan nog zou een en ander tot gevolg hebben dat de verwerende partij bij heroverweging van de milieuvergunningsaanvraag geenszins de vergunning mag weigeren aan verzoekende partij in tussenkomst, om reden dat een MER-screening ongunstig zou uitvallen, en dit gelet op het feit dat de verplichting tot het opmaken van een MER (op basis van de uitvoering van de MER-screening) niet aan verzoekende partij in tussenkomst kan worden opgelegd bij gebrek aan geldige omzetting van de MER-richtlijn. Het verbod op horizontale rechtstreekse werking verhindert zulks".

14. Eerste verzoeker dupliceert in zijn memorie van wederantwoord dat de Raad van State in zijn arrest nr. 218.458 van 24 maart 2012 de rechtstreekse werking van de ingeroepen bepalingen van MER-richtlijn 85/337/EEG heeft bevestigd. Voorts zet hij uiteen dat de veroordeling van België in het arrest C-435/09 van het Hof van Justitie voortvloeit uit het rigide toepassen van drempelwaarden en selectiecriteria voor bepaalde categorieën van activiteiten, zonder over te gaan tot een individuele "MER-screening" van de projecten aan de hand van de daartoe voorziene criteria, en dat de draagwijdte van dat arrest dermate ver reikt dat het ook geldt voor categorieën van activiteiten die er niet uitdrukkelijk in worden vermeld en waarvoor, naast een drempelwaarde op basis van de omvang, ook is voorzien in een tweede rigide voorwaarde, zoals omtrent de ligging. Wat betreft het motiveringsgebrek omtrent de beslissing om de kwestieuze aanvraag al dan niet aan een MER te onderwerpen, meent eerste verzoeker dat de verwijzing door de verwerende partij naar de rechtspraak ter zake van het Hof van Justitie irrelevant is, nu hij de schending van de motiveringswet inroept rekening houdend met de aanzienlijke milieueffecten die de geplande inrichting kan hebben.

Beoordeling

15. Artikel 2, lid 1, van MER-richtlijn 85/337/EEG, zoals gewijzigd door richtlijn 97/11/EG, luidt :

"De lidstaten treffen de nodige maatregelen om te verzekeren dat een vergunning vereist is voor projecten die een aanzienlijk milieu-effect kunnen hebben, onder meer gezien hun aard, omvang of ligging, en een beoordeling van hun effecten moet plaatsvinden alvorens een vergunning wordt verleend. Deze projecten worden omschreven in artikel 4".

Artikel 4 van dezelfde richtlijn bepaalt :

"1. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 3, worden de in bijlage I genoemde projecten onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10.

2. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 3, bepalen de lidstaten voor de in bijlage II genoemde projecten:

a) door middel van een onderzoek per geval, of

b) aan de hand van door de lidstaten vastgestelde drempelwaarden of criteria,

of het project al dan niet moet worden onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10.

De lidstaten kunnen besluiten om beide onder a) en b) genoemde procedures toe te passen.

3. Bij het onderzoek per geval of bij de vaststelling van drempelwaarden of criteria bij de toepassing van lid 2 moet met de relevante selectiecriteria van bijlage III rekening worden gehouden.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat de overeenkomstig lid 2 door de bevoegde instanties verrichte bepalingen ter beschikking van het publiek worden gesteld".

Bijlage II bij die richtlijn vermeldt onder rubriek 1, e) :
"Intensieve veeteeltbedrijven (voor zover niet in bijlage I opgenomen)".

16. Voormelde richtlijn werd in de Belgische interne rechtsorde omgezet bij besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. Bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 somt de categorieën van projecten op waarvoor overeenkomstig

artikel 4.3.2, § 2 en § 3, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing moet worden opgesteld. Onder rubriek 1, e), worden de volgende "Intensieve veeteeltbedrijven" vermeld :

- ° Stal met 60.000 tot 85.000 plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen of met 40.000 tot 60.000 plaatsen voor legkippen, en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
- ° Stal met 2000 tot 3000 plaatsen voor varkens andere dan zeugen en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
- ° Stal met 2500 plaatsen of meer voor mestkalveren.
- ° Stal met 1000 tot 2500 plaatsen voor mestkalveren en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
- ° Gemengde inrichting voor gevogelte als de verhouding van het aantal plaatsen voor legkippen t.o.v. de drempel 60.000 + het aantal plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen, struisvogels of struisvogelachtigen t.o.v. de drempel /85.000 groter dan 1 is.
- ° Gemengde inrichting voor varkens van meer dan 20 kg als de verhouding van het aantal plaatsen voor zeugen t.o.v. de drempel van 900 + het aantal plaatsen voor varkens andere dan zeugen t.o.v. de drempel van 3000 groter dan 1 is.
- ° Stal met 1000 plaatsen of meer voor struisvogels en struisvogelachtigen".

17. Bij arrest van 24 maart 2011 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat de voormelde Vlaamse regelgeving niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3, van MER-richtlijn 85/337/EEG, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III daarbij, voldoet, voor zover deze regelgeving drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden (H.v.J. 24 maart 2011, Commissie/België, C-435/09).

Uit bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 blijkt niet dat met betrekking tot de "intensieve veeteeltbedrijven" die al dan niet moeten worden onderworpen aan een milieueffectenbeoordeling, voldoende rekening werd gehouden met de criteria in bijlage III bij MER-richtlijn 85/337/EEG. Bijgevolg dient de hoger aangehaalde bepaling onder bijlage II, rubriek 1, e), bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 buiten toepassing te worden gelaten.

Voorts heeft het Hof van Justitie in een arrest van 7 januari 2004 bevestigd dat artikel 2, lid 1, van MER-richtlijn 85/337/EEG in samenhang met artikel 1, lid 2, en artikel 4, lid 2, van die richtlijn, rechtstreekse werking heeft, ook al laten die bepalingen een zekere beoordelingsmarge voor de lidstaat bij de omzetting (H.v.J. 7 januari 2004, Wells, C-201/02).

18. Uit punt B.2 van de omzendbrief LNE 2011/1, (Belgisch Staatsblad 31 augustus 2011), die specifiek werd opgemaakt naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011, blijkt overigens dat de verwerende partij zelf van oordeel is dat, in afwachting van een wijziging van de regelgeving, alle instanties die als advies- of vergunningverlener optreden bij vergunningsaanvragen voor concrete projecten die onder het toepassingsgebied van de omzendbrief vallen, het concrete project moeten onderzoeken om te bepalen of de vergunningsaanvrager een milieueffectenrapport moet opmaken.

19. Uit de gegevens van de zaak blijkt niet dat het met het bestreden besluit vergunde project het voorwerp is geweest van een afzonderlijke MER-screening.

Het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. Het beroep tot nietigverklaring is onontvankelijk in hoofde van de tweede verzoekende partij.

2. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 21 november 2011 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Antwerpen van 26 mei 2011, houdende weigering aan Roel Deboel van de milieuvergunning voor de exploitatie van een varkensbedrijf, gelegen aan de

Belgenlaan te Balen, gegrond wordt verklaard, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

3. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

4. De tweede verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van haar vordering tot schorsing en van haar beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

De verwerende partij wordt verwezen in de overige kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertig januari tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin